AD QVODLIBETARIAM. QVÆSTIO MEDICA.

MATVTINIS EXAGITANDA DISPVTATIONIBVS IN SCHOLIS MEDICORVM DIE IOVIS XIX. NOVEMBRIS, D. NICOLAO PIETRE DOCTORE MEDICO MODERATORE.

An animi mores ſequuntur temperamenta corporis?

VM anima ſit forma viuentium, quædam autem viuant vegetando, vt ſtirpes, in quibus altrix anima dominatur (cui miniſtrant attractrix, retentrix, coctrix, & expultrix) quas falſò Pythagorei ſentire iudicauerunt eoquod traherent alimentum cum delectu, vtile quippe & naturæ ſuæ conueniens de terra per fibras ſugunt, alienum vero reſpuunt ea vi qua materia formam appetit, elementa ſua loca. Alia viuunt ſenſu, vt belluæ, quæ etiamſi ab appetitu ad perſequendum vtile, & fugiendum noxium impellantur, vtrumque tamen ſenſu (potiſſimum vero tactu) diſcernunt: vnde phantaſia iſtarum motionum principium conſtituitur non appetitus. Viuentia melioris naturæ vt homines, reguntur ratione, cui dum paret appetitus non tantum profert virtutes morales, ſed etiam ſeruandæ mediocritatis in perturbationibus omnibus eſt autor.

RIPLICEM appetitum natura locis diſcluſit: Cupiditatem enim in iecore collocauit, Iram in præcordijs, Voluntatem in Cerebro: appello cupiditatem non tantū cibi & potus, ſed etiam veneris appetitum illum qui a iecore in teſtes propagatur: iram vero feruorem ſanguinis ob appetitum vindictæ: voluntatem non tātum vtilis & iucundi, ſed honeſti potius vel inhoneſti deſideriū. Ad voluntatem pertinet veritatis, ſcientiæ, & rerum honeſtarum: ad iram potentiæ, victoriæ, gloriæ, & libertatis: Ad concupiſcentiam eſculentorum, potulentorum, & venereæ voluptatis cupiditas.

T quatuor elementa qualitatibus primum alterata, deinde formis vnita, mixtorum omne genus proferunt: quæ a qualitatis dominatu manifeſtas, a forma occultas vires ſortiuntur: ſic ad animalium perfectorum, atque imprimis hominis generationem duo coniuncta & ſenſibilia principia concurrunt, ſemen & menſtruum, ex quorum varia mixtione quinque tēperamentorum differentiæ cōſurgunt, Sanguineum, Bilioſum, Pituitoſum, Melancholicum, & omnium mediocritate tēperatum, quæ ſunt ſanguineorum animalium propriæ, quemadmodum mixtorum omnium communes quæ a qualitatibus petuntur nouem differentiæ, quatuor ſimplices Calidum, Frigidum, Humidum, Siccum: totidem compoſitæ, Calidū humidum, Calidum ſiccum, Frigidum humidum, Frigidum ſiccum, & ex illis temperatum: quod malim quintam qualitatem quatuor primarum vires complectentem definire quam omnium concentum.

EMPERAMENTO mixtionis reſpondet humorale, quia calor ſiccus bilē, humidus ſanguinē producit, frigus humidum, pituitam: ſiccum melancholicum humorem: parumque refert ſi quem calido ſicco, an bilioſo dixeris temperamento, calido humido, an ſanguineo: quæ etiāſi per ętates ſimul immutentur, prima enim ætate calida & humida ſanguis dominatur: ſecunda calida ſicca, bilis: tertia frigida & ſicca, melācholicus humor: poſtrema frigida humida, pituita: in quorū ſymmetria ſanitas, ametria morbi: tamē ad extremū vſq; diē natiui permanet veſtigiū: ita vt qui natura calidus ſiccus fuerit, toto vitę decurſu talis erit. Natura quippe fixa & mutari neſcia.

ILIOSI ſolent eſſe peruigiles, interriti, ad agendū promptiſſimi, ὀξύθυμοι ingenio ſolertes & ſagaces, gulæ & veneri minus addicti: Pituitoſi vero pigri, ſomnolenti, puſillanimes, μακρόθυμοι, vinoſi, σαρκόφαγοι. Melancholici iudicio magis excellunt, minus inuentione, pertinaces, edaces, libidinoſi, meticuloſi, anguntur animo, expertes omnis εὐθυμίας: Sanguinei faceti, iucundi, affabiles, ad venerem procliues, & omnium aptiſſimi, taleſque animæ mores ſingulis ætatibus pro dominatu humoris plùs minùs immutantur.

Ergo animi mores ſequuntur temperamenta corporis.

PONEBAT ADRIANVS BRAYER CASTROTHEODORICVS, Anno Domini 1598.

Domini Doctores Diſputaturi.

M. Ioannes de Renou.	*M. Antonius de Cappe.*	*M. Ionnnes Martin Med. Reg.*
M. Petrus Pijart.	*M. Ioannes Grouſt.*	*M. Claudius Bazin.*
M. Nicolaus Iabot.	*M. Simon Pietre Prof. Reg.*	*M. Henricus Blacuod.*